

TUUSULA

Tuusulan järjestösuunnitelma 2021-2025

LUONNOS 16.12.2020

Järjestösuunnitelma rakentaa kunnan ja 3. sektorin kumppanuutta

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (Kuntalaki 1§). Kunta ei kuitenkaan ole tehtävässään yksin. Asukkaiden hyvinvointi ja hyvinvoinnin vahvistamisen edellytykset rakentuvat yhteistyössä eri toimijoiden ja yksilön itsensä kanssa.

Tuusulan kuntastrategian valtuustokauden 2017-2021 tavoitteena on edistää tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista (valtuustokauden tavoite 7.) ja olla edelläkävijä osallisuuden edistämässä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojaan, kehittämällä kumppanuuksia ja verkostojohtamista (valtuustokauden tavoite 30.). Yksi keskeisimmistä kumppaneista asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämässä on 3. sektorin toimijat: järjestöt, yhdistykset ja seurakunnat.

Tuusulassa toimii noin 500 järjestöä, yhdistystä ja seurakuntaa. Näistä noin puolet on antanut tietonsa kunnan yhdistysrekisteriin. Järjestöt, yhdistykset ja seurakunnat edistävät toiminnassaan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, mahdollistavat harrastus- ja vapaaehtoistoimintaa, tuottavat erilaisia palveluita ja edistävät asukkaiden terveyttä, hyvinvointia ja työllisyyttä.

Tuusulan kunta ja alueella toimivat 3. sektorin toimijat tekevät yhteistyötä monella saralla monin eri tavoin. Kunnan ja 3. sektorin toimijoiden yhteistyöfoorumina toimii mm. järjestöfoorumi, jonka koollekutsujana kunta toimii. Foorumi kokoontuu kahdesti vuodessa rakentamaan kunnan ja 3. sektorin toimijoiden yhteistyötä. Järjestöfoorumin lisäksi Tuusulassa järjestetään mm. sote-järjestöjen Järjestötrefejä yhteistyössä Keski-Uudenmaan yhdistysverkoston kanssa, kunnan kulttuuritoimen ja kulttuurijärjestöjen Kulttuurikahvilaa sekä kunnan vapaa-aikapalveluiden ja urheilu- ja liikuntaseurojen säännöllisiä yhteistyötapaamisia. Tuusulassa kunta tiivistä syksyllä 2020 järjestöyhteistyön koordinoimista ja perusti järjestötiimin. Tiimiin nimettiin eri yhdistyskategorioiden vastuu- ja yhteyshenkilöt. Tiimiä koordinoidaan kuntatoimialan osallisuustyön yksiköstä.

Tuusulassa on myös toteutettu järjestökysely sekä työskennelty yhdessä kyselyssä nimettyjen kehittämiskohteiden parissa Järjestöfoorumissa. Tuusulassa toimivat järjestöt nimesivät toiminnan haasteiksi toimintatiloihin liittyvät vaikeudet, aktiivisia toimijoiden löytäminen, jäsenmäärän lisäämiseen ja jäsenhankintaan liittyvät haasteet. Myös taloudelliset resurssit ovat useissa yhdistyksissä riittämättömät.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestösuunnitelma on laadittu osallistuvassa prosessissa

Tuusulassa on tunnistettu tarve laatia pidemmän tähtäimen suunnitelma kunnan ja 3. sektorin toimijoiden kumppanuudelle. Kuntastrategian vuoden 2020 tavoitteena oli laatia ja viedä käytäntöön järjestöstrategian (järjestösuunnitelma) linjaukset ja käynnistää vapaaehtoistoiminnan koordinointi. Tavoitteena on ollut myös tukea kehittämisverkostojen ja järjestöjen yhteistyötä sekä linjata ja organisoida vapaaehtoistoiminnan koordinoitua.

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tietokannassa on Tuusulan kotipaikkakunnaksi ilmoittanut noin 500 rekisteröityä yhdistystä. Lisäksi Tuusulassa toimii lukuisia rekisteröimättömiä ja ylikunnallisia yhdistyksiä ja järjestöjä sekä asukkaiden vapaita yhteenliittymiä. Tuusulan omaan yhdistysrekisteriin on ilmoitettu noin 250 yhdistystä, jotka on luokiteltu kansanterveysyhdistyksiin, eläkeläisyhdistyksiin, koti- ja kouluyhdistyksiin, kotiseutu- ja asukasyhdistyksiin, kulttuurijärjestöihin, liikunta- ja urheiluseuroihin, maanpuolustusjärjestöihin, mielenterveysyhdistyksiin, nuorisoyhdistyksiin, poliittisiin yhdistyksiin ja yrittäjäyhdistyksiin.

Järjestösuunnitelma sisältää tietoa Tuusulan alueella toimivista järjestöistä ja niiden tavoitteista ja toimenpideohjelman tuleville vuosille. Suunnitelma toimii myös työkaluna järjestöjen toimintaedellytysten vahvistamiseksi ja yhteistyön edistämiseksi sekä elinvoiman ja monitahoisen osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Järjestösuunnitelman yhtenä tavoitteena on lisätä tietoisuutta järjestöjen rooleista paikallisina toimijoina ja vaikuttajina. Järjestösuunnitelma asettaa toimenpiteitä järjestöjen esittämiin tukitarpeisiin esim. koulutusten lisäämiseen, vahvistaa järjestöjen vahvuuksia sekä antaa työkaluja järjestöjen tunnistamiin heikkouksiin kuten yhteistyön puutteeseen eri toimijoiden välillä.

Järjestösuunnitelman (järjestöstrategia) laadinta käynnistyi vuoden 2019 aikana, mutta työn loppuunsaattaminen hidastui koronaepidemiasta johtuvista syistä. Järjestösuunnitelmaa rakennettiin Järjestöfoorumissa syksyllä 2019 ja talvella 2020, järjestökyselyn saatujen vastausten sekä poikkeusajan Erätauko-dialogin pohjalta. Tuusulan järjestötiimi on valmistellut järjestösuunnitelmaa kahdessa kokouksessa syksyn 2020 aikana.

Tekstissä käytetään rinnakkain sanoja järjestö, yhdistys ja seura samassa merkityksessä.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Tuusulan järjestösuunnitelman valmistelu

- Järjestösuunnitelmassa on tietoa Tuusulan alueella toimivista järjestöistä.
- Suunnitelma sisältää järjestöjen yhteisen tavoitteet ja toimenpideohjelman tuleville vuosille.
- Se toimii myös työkaluna järjestöjen toimintaedellytysten vahvistamiseksi ja yhteistyön edistämiseksi, kunnan ja järjestöjen kumppanuuden rakentamiseksi, sekä elinvoiman ja monitahoisen osallisuuden ja hyvinvoinnin tuottamiseksi.
- Järjestösuunnitelmaa on valmisteltu
  - Syksyllä 2019 Järjestöfoorumissa
  - Syksyllä 2019 tehdyn järjestökyselyn vastausten perusteella
  - Talvella 2020 Järjestöfoorumissa
  - Poikkeusajan Erätauko-dialogissa kesällä 2020

Työstämistä jatkettiin

- Syksyllä 2020 järjestötreffeillä
- Neuvostojen kokoontumisissa elo-syyskuussa 2020.
- Järjestötiimissä syksyllä 2020

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestösuunnitelman sisältö

- Järjestösuunnitelman lähtökohdat kuvaa strategiaperustan, Tuusulan hyvinvointisuunnitelman, alueellinen hyvinvointisuunnitelman ja osallisuusmallin yhteyden järjestösuunnitelmaan
- Järjestöt ja niiden toiminta sisältää järjestöjen kuvauksen ja toimintaa Tuusulassa
- Järjestöyhteistyö Tuusulassa 2020 kuvaa mm. järjestöyhteistyön rakenteita kuten edustuksellisia ja avoimia yhteistyöfoorumeita sekä työkaluja.
- Vapaaehtoistoiminta Tuusulassa on kuvaus vapaaehtoistoiminnasta ja sen koordiaatiosta.
- Järjestöjen nimeämät toiminnan haasteet, vahvuudet ja heikkoudet sekä tukitarpeet vuonna 2020
- Järjestösuunnitelman tavoitteet 2021-2025
- Suunnitelman toteutus ja seuranta

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöt Tuusulan kuntastrategiassa

7. Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista.

- Kouluterveyskyselyn tulokset
- Koettu terveys (valitut ikäryhmät)
- Lasten harrastuneisuus
- Koko perheen tapahtumat, tapahtumien määrä
- Varhaiskasvatukseen osallistumisen aste
- Sairastavuusindeksi
- Yksinäiseksi tuntevien osuus (laaja-alaiset terveyskyselyt, kuntakohtainen koonti)
- Järjestötoimintaan osallistuvien määrä
- **Työttömyysaste**
- Pitkäaikaistyöttömien määrä
- Kunnassa asuvien maahanmuuttajien työllisyysaste ja aktiivisuus
- Maahanmuuttajille suunnattujen palveluiden toteutuminen (Koto-mittari)
- Kotona asuvien 75 + tuusulalaisten osuus

Valtuustokauden tavoitteet 7. ja 30

30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämisessä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista.

- **Osallisuuden eri osa-alueiden edistyminen**
- Yhteisöllisen toiminnan muotojen ovat lisääntyminen
- Kehittämisenverkostojen esittämät ja toteuttamat toimenpiteet
- Yhteistyö 3. sektorin kanssa
- Kuntalaislähtöinen palveluiden kehittäminen
- Osallistuvan budjetoinnin prosessien ja käyttäjien määrä sekä osuus kunnan talousarviosta

Järjestösuunnitelma Tuusulassa

Strategian vuoden 2020 tavoitteet (valtuustotaso)

30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämässä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista.			
Valtuustokauden tavoitetta toteuttava vuositavoite 2020	Toimenpide 2020	Vastuutaho	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Valtuustotason tavoite			
30.1 Kehitämme osallistuvaa budjetointia tavoitteena saada yhä useampi osallistumaan prosessiin. Luomme mallin, jolla erityisryhmien osallisuutta parannetaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Luomme edellytyksiä erityisryhmien ja syrjäytymisvaarassa olevien asukkaiden osallistumiselle ja sen lisääntymiselle selkokielistä materiaalein ja jalkautamalla erityisryhmien pariin 	Kansliapäällikkö Kuntatoimialan kehittämispäällikkö	
30.2 Viemme käytäntöön järjestöstrategian linjaukset ja käynnistämme vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin.	<ul style="list-style-type: none"> • Tuemme kehittämisverkostojen ja järjestöjen yhteistyötä • Organisoimme vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin 	Kansliapäällikkö Kuntatoimialan kehittämispäällikkö	

Järjestöyhteistyö Tuusulan hyvinvointisuunnitelmassa ja alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa

- Tuusulan hyvinvointisuunnitelma on yksi kuntastrategiaa toteuttavista asiakirjoista ja se kokoaa ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita, toimenpiteitä ja resurssien käyttöä.
- Hyvinvointisuunnitelman laadintaa, toteutusta ja seurantaa ohjaa vuoden 2019 alussa toimintansa aloittanut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta. Se vastaa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhteistyön ohjauksesta, kunnan päätöksenteon vaikutusten ennakoarviointimenettelyn ohjauksesta ja kuntalaisvaikuttamisen ohjauksesta sekä ohjeistuksesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmista.
- Alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadinnasta ja toteutuksesta vastaa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä Keusote.
- Tuusulan hyvinvointisuunnitelma
  - Järjestöt sekä 4. sektorin toimijat osallistuivat hyvinvointisuunnitelman 2020-2021 laadintaan.
  - Hyvinvointisuunnitelmassa 2020-2021 järjestöt on nostettu esiin elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus –kohdassa, jossa tavoitteina ovat
    - Vahvistamme tuusulalaisten osallisuutta ja osallisuuden tunnetta elämän ja yhteiskunnan eri osa-alueilla. Luomme edellytyksiä etenkin heikommassa asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten osallisuudelle. Koulutamme ja koordinoimme vapaaehtoistoimintaa yhdessä yhdistysten kanssa.
    - Vahvistamme tuusulalaisten yhteisöllisyyttä ja luomme edellytyksiä eri-ikäisten kohtaamisille
    - Tarjoamme kunnan palveluverkon kiinteistöjä yhteisön käyttöön ja mahdollistamme asukkaiden ja yhteisöjen omaehtoista tekemistä ja kokoontumisia.
- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma
  - Tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen kolmannen sektorin kanssa ja palvelujen suunnittelu yhdessä kuntien ja kolmannen sektorin/ järjestöjen kanssa. Toteutettavissa palveluissa huomioidaan asukas- ja tarvelähtöinen toiminta, joilla on terveyttä ja hyvinvointia edistäviä tavoitteita
  - Rakenteilla on Hyte-Allianssi, jonka tavoitteena on ennen kaikkea järjestökumppanuuksien rakentaminen

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Tuusulan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet elämäntapaan, esteettömyyteen ja osallisuuteen

Vahvistamme tuusulalaisten osallisuutta ja osallisuuden tunnetta elämän ja yhteiskunnan eri osa-alueilla. Luomme edellytyksiä etenkin heikommassa asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten osallisuudelle. Koulutamme ja koordinoimme vapaaehtoistoimintaa yhdessä yhdistysten kanssa.

- Tuomme erityisryhmien äänen kuuluviin kunnan valmistelussa, toiminnassa ja päätöksenteossa (mm. osallistuvat valmisteluprosessit ja EVA-menettely)
- Kehitämme ja koordinoimme vapaaehtoistoimintaa yhdessä yhdistysten kanssa.
- Varmistamme, että tietoa ja neuvontaa on tarjolla kasvokkain ja kirjallisessa muodossa

Vahvistamme tuusulalaisten yhteisöllisyyttä ja luomme edellytyksiä eri-ikäisten kohtaamisille

- Luomme kohtaamisen paikkoja ja yhteisötiloja
- Tarjoamme mahdollisuuksia ja tukea asukkaiden omaehtoiselle tekemiselle eri puolilla kuntaa (tiloja, lupia, avustuksia jne.)
- Vahvistamme sukupolvien vuorovaikutusta esim. Kulttuuri kaikille-hankkeessa

Tarjoamme kunnan palveluverkon kiinteistöjä yhteisön käyttöön ja mahdollistamme asukkaiden ja yhteisöjen omaehtoista tekemistä ja kokoontumisia.

- Mahdollistamme olemassa olevan palveluverkon yhteisökäytön lisäämisen ja uudistamme toimintatapojamme
- Luomme yhteisökäyttöön soveltuvia tiloja palveluverkkoa uudistettaessa

Valtuustokauden tavoitteet, jotka tukevat elämäntavan, esteettömyyden ja osallisuuden toteutumista:

2. Palvelumme ovat laadukkaita ja saavutettavia
3. Mahdollistamme sähköisen asioinnin keskeisissä kuntapalveluissa ja sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy. Uudistamme tapojamme tehdä työtä digitalisaation avulla.
5. Olemme osaava ostaja ja paikallisten markkinoiden kehittäjä
17. Vahvistamme elinvoimaa keskustojen monipuolisia palveluita ja viihtyvyyttä kehittämällä
30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämässä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista.

Tuusulan osallisuusmalli (2017-)

Tuusulan osallisuusmallin kuusi tulokulmaa kertovat kunnan tahtotilasta rakentaa uutta yhdessä asukkaiden ja yhteisöjen kanssa. Keskiössä on saavutettavuus, tarpeiden ymmärrys, räätälöinti, yhteissuunnittelu, yhteisten päätösten tekeminen ja omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen. Järjestöillä on keskeinen tehtävä hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäjänä yhdessä kunnan ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Mitä yhdistystoiminnalla, yhteisöllisyydellä ja osallisuudella tavoitellaan?

Yhdistystoiminnalla, yhteisöllisyydellä ja osallisuudella

- Lisätään asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä
- Mahdollistetaan aktiivisen asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet ja osallisuuden kokeminen
  - Järjestöjen toiminta tuottaa erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja.
  - Järjestötoiminta antaa yhteiskunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia myös niille, joiden ääni tulee muutoin heikosti kuulluksi.
- Lisätään mukana toimivien yhteisöllisyyttä
  - Järjestöt toimivat niin, että mukana olevat ihmiset tuntevat kuuluvansa joukkoon.
  - Järjestötoiminta on vuorovaikutuksellista ja toiminta yhdessä tehtävää. Yhdistystoimintaan tullaan mukaan, jos toiminta koetaan mielekkääksi ja merkitykselliseksi.
- Täydennetään palvelupalettia
  - Järjestöjen välinen sekä kuntien ja järjestöjen välinen yhteistyö on tärkeällä sijalla mm. väestön terveyden edistämisessä ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventamisessa.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

A photograph of a soccer field at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. A soccer ball is positioned in the center of the field. In the background, a person is visible near a goalpost. The image has decorative pink and yellow shapes on the right and bottom-left corners, respectively.

TUUSULA

Järjestöt ja niiden toiminta

Järjestöjen tarkoitus ja toiminta

Järjestöllä tarkoitetaan ihmisten tai yhteisöjen tiettyä tarkoitusta varten muodostamaa yhteenliittymää, joka on perustettu jonkin yhteisen aatteellisen tai hyödyllisen tarkoituksen toteutusta varten. Järjestöt voidaan luokitella monin eri tavoin.

Järjestöjen toiminnan kohderyhmänä voivat olla kaikki kuntalaiset tai pienempi ihmisryhmä. Järjestöt ja yhdistykset tavoittavat usein sellaisia kohderyhmiä, jotka ovat jääneet eri syistä julkisten palvelujen ulkopuolelle tai tarvitsevat täydentävää tukea. Usein toiminta suunnataan erityistä tukea tarvitsevaan ihmisryhmään, esim. terveydellisessä tai sosiaalisessa riskiryhmissä olevat, syrjäytyneet, pitkäaikaissairaat ja vammaiset henkilöt, maahanmuuttajat, työelämän ulkopuolella olevat tai muut tukea tarvitsevat ryhmät sekä heidän omaisensa tai läheisensä. Osalla 3. sektorin toimijoista on valtakunnallisia rahoituskanavia ja/tai kattojärjestö, joka tarjoaa tukea paikallisten toimijoiden talouteen ja toiminnan ohjaukseen. Osa järjestöistä tuottaa palveluita, jotka täydentävät julkisen sektorin tuottamia palveluita. Isolla osalla yhdistyskentän toimijoista ei kuitenkaan ole taustatukea, vaan ne toimivat vapaaehtoisvoimin.

Tuusulan yhdistysrekisteri luokittelee 3. sektorin toimijat seuraavasti:

- eläkeläisyhdistykset
- kansanterveysyhdistykset
- koti- ja kouluyhdistykset
- kotiseutu- ja asukasyhdistykset
- kulttuurijärjestöt
- liikunta- ja urheiluseurat
- maanpuolustusjärjestöt
- mielenterveysyhdistykset
- nuorisoyhdistykset
- poliittiset yhdistykset
- yrittäjäyhdistykset
- muut yhdistykset

Kansalaisfoorumin järjestöluokittelu:

- kulttuurijärjestöt
- kylä- ja kaupunginosajärjestöt
- neuvontajärjestöt
- palvelujärjestöt
- sosiaali- ja terveysalan järjestöt
- urheilu- ja liikuntajärjestöt
- vapaa-aika ja harrastusjärjestöt

Järjestöjen tuottama lisäarvo

Järjestöt edistävät osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, mahdollistavat harrastus- ja vapaaehtoistoimintaa, tuottavat palveluita sekä edistävät terveyttä ja hyvinvointia sekä työllisyyttä.

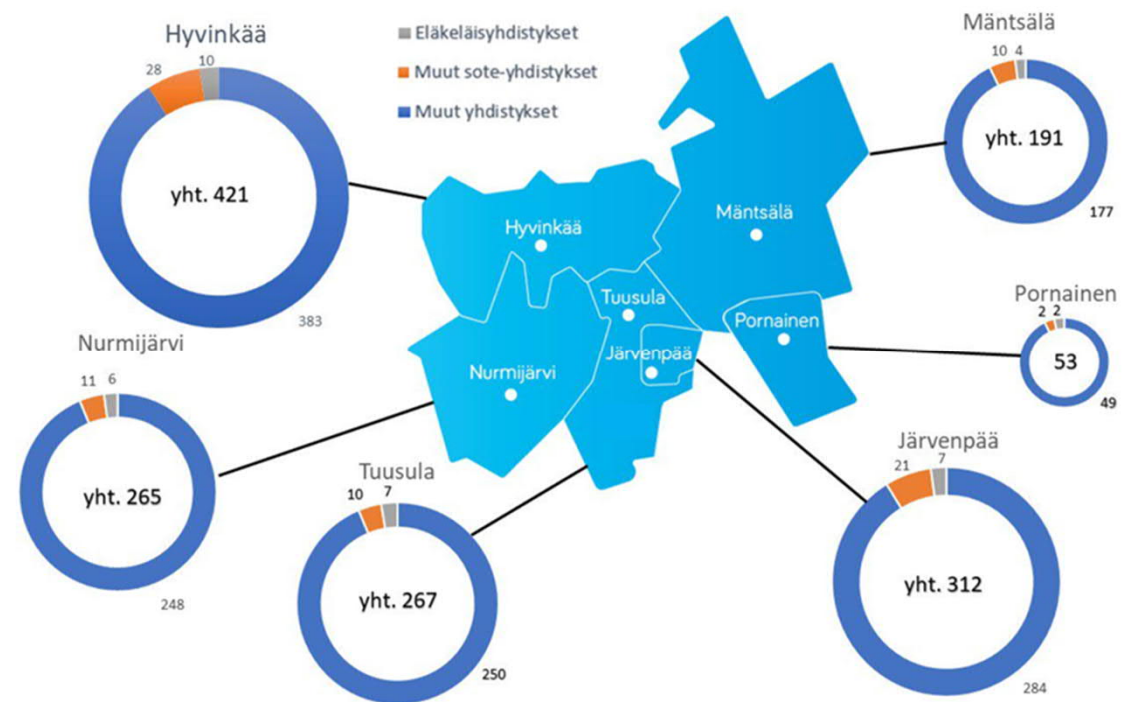
Järjestöt järjestävät yleishyödyllistä toimintaa, joka tuottaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, ja johon voi periaatteessa osallistua lähes kuka tahansa. Vertaistuen ja yleishyödyllisten palvelujen kautta päästään nuolen toiseen äärilaitaan, jonne sijoittuu erikoisosaamista vaativa järjestöjen yhtiötetty palvelutoiminta, jolloin toimitaan yrityssektorilla.

Kuva: Järjestöjen tuottama lisäarvo (Pihlaja, mukailen Knaapi)

Järjestöt ja yhdistykset Keski-Uudellamaalla

- Keski-Uudellamaalla on noin 2500 järjestöä, joista SOTE-järjestöjä on 92.
- Uudellamaalla toimii erilaisia yhdistyksiä ja osalla niistä on myös omat kattojärjestönsä. Esimerkiksi Keski-Uudellamaalla toimii sote-järjestöjen järjestö Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto.

Kuva Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöt ja yhdistykset Tuusulassa

PRH:n tietokannassa on Tuusulan kotipaikkakunnaksi ilmoittanut 498 rekisteröityä yhdistystä. Lisäksi Tuusulassa toimii lukuisia rekisteröimättömiä ja ylikunnallisia järjestöjä ja yhdistyksiä sekä asukkaiden vapaita yhteenliittymiä.

Tuusulan omaan yhdistysrekisteriin on ilmoitettu 246 yhdistystä, joista

- 8 eläkeläisyhdistystä
- 26 kansanterveysyhdistystä
- 15 koti- ja kouluyhdistystä
- 15 kotiseutu- ja asukasyhdistystä
- 29 kulttuurijärjestöä
- 45 liikunta- ja urheiluseuraa
- 9 maanpuolustusjärjestöä
- 2 mielenterveysyhdistystä
- 11 nuorisoyhdistystä
- 16 poliittista yhdistystä
- 5 yrittäjäyhdistystä
- 65 muuta yhdistystä

Osa yhdistyksistä on liitetty useampaan yhdistyskategoriaan.

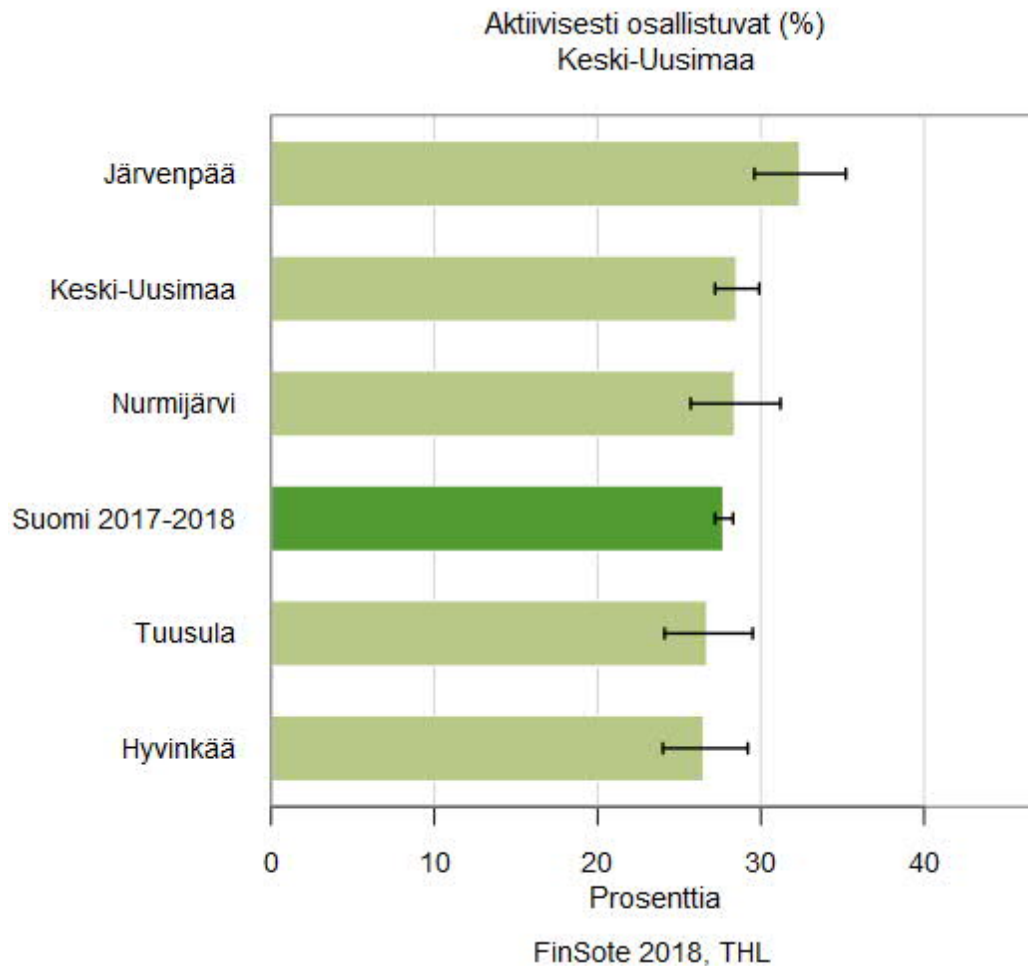

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvat

Suomea on perinteisesti pidetty yhdistystoiminnan edelläkävijämaana ja rekisteröityjä yhdistyksiä on Suomessa tällä hetkellä noin 135 000 kpl, joista hieman alle joka kymmenes on sosiaali- ja terveysalan järjestö (13 000 kpl). Kolmannen sektorin rooli työllistäjänä on kasvanut merkittävästi 20 viime vuoden aikana.

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvien määrä on yksi FinSote-tutkimuksen indikaattoreista. Vuoden 2018 tehdyn tutkimuksen mukaan aktiivisesti järjestötoimintaan osallistui reilu neljännes tuusulalaisista 20-vuotta täyttäneistä.

Indikaattoritieto perustuu kysymykseen: "Osallistuttko jonkin kerhon, järjestön, yhdistyksen, harrastusryhmän tai hengellisen tai henkisen yhteisön toimintaan (esimerkiksi urheiluseura, asukastoiminta, puolue, kuoro, seurakunta?)"

TUUSULA

Elämisen taidetta.

TUUSULA

Järjestöyhteistyö Tuusulassa
2020

Järjestöyhteistyön rakenteet Tuusulassa

Tuusulan kunta

Viranhaltijaorganisaatio

Kunnan johtoryhmä

Hyte-ryhmä

Hyte-ryhmän alatyöryhmät:
Ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen, Lanupe

Järjestötiimi

Nimetyt järjestöyhteistyshenkilöt

Järjestöyhteistyötä tekevät viranhaltijat ja työntekijät

Päätöksenteko

Valtuusto

Kunnanhallitus

Hyte-lautakunta

Avoimet foorumit

Järjestöfoorumi

Kulttuurikahvila

Järjestötreffit

Yhdistysten aamukahvit

Valtakunnalliset ja alueelliset kattojärjestöt ja yhteistyöfoorumit tai -elimet

Tuusulassa toimivat yhdistykset

Sote-yhdistykset

Mielenterveys-yhdistykset

Nuorisoyhdistykset

Kulttuurijärjestöt

Eläkeläisyhdistykset

Yrittäjäyhdistykset

Koti- ja kouluyhdistykset

Maanpuolustusjärjestöt

Kotiseutu- ja asukasyhdistykset

Liikunta- ja urheiluseurat

Poliittiset yhdistykset

Neuvostot:
Ikne
Vane
Lape
Nuva

Elinkeino-neuvottelukunta

Alueelliset kehittämisverkostot

Vaikuttamistoimielimet

Työkalut

Tilat

Avustukset

Osbu ja HyRa

Koulutus

Viestintä

Palveluyhteistyö

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Vaikuttamistoimielimet - edustukselliset yhdistysyhteistyöfoorumit

Neuvostot

- Ikäihmisten neuvosto on Tuusulassa toimivien eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen yhteistyöelin, joka tarkastelee asioita ikääntyneiden näkökulmasta. Neuvostossa on edustettuna kaikki Tuusulan eläkeläisjärjestöt.
- Vammaisneuvosto on vammaisyhdistysten, viranomaisten ja päätöksentekijöiden yhteistyöfoorumi. Vammaisneuvoston tehtävänä on vaikuttaa kunnalliseen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan kaikilla hallinnonaloilla. Neuvostossa on edustettuna kaikki Tuusulan vammaisjärjestöt.
- Lapsi- ja perheasiainneuvosto on kunnan ja sen alueella toimivien lasten ja lapsiperheiden asioissa toimivien järjestöjen ja tahojen sekä lasten vanhempien edustajien yhteistyöelin, jossa on tasapuolisesti edustajia Tuusulan eri alueilta.
- Nuorisovaltuusto on poliittisesti sitoutumaton nuorten vaikuttajaryhmä, joka toimii kunnassa ja ajaa paikallisten nuorten etuja. Nuorisovaltuuston edustajat valitaan vaaleissa, jossa äänioikeutettuja ovat tuusulalaiset nuoret.

Elinkeinoneuvottelukunta

- Elinkeinoneuvottelukunta on kunnan ja elinkeinoelämän järjestöjen yhteistyöelin, joka valmistelee yhteisiä linjauksia ja toimenpideohjelmia, antaa lausuntoja ja valmistelee suosituksia.
- Elinkeinoneuvottelukunnassa ovat edustettuna kaikki Tuusulan elinkeinoelämän järjestöt (Tuusulan Yrittäjät ry, Jokelan Yrittäjät ry, Kellokosken Yrittäjät ry, Keski-Uudenmaan nuorkauppakamari ry, Keski-Uudenmaan kauppakamariyksikkö ja Tuusulan Seudun Maataloustuottajain yhdistys ry.)

Alueelliset kehittämisverkostot

- Tuusulassa toimii viisi alueellista kehittämisverkostoa, jotka ovat avoimia kaikille kuntalaisille ja yhteisöille. Jokaiselle kehittämisverkostolle on nimetty luottamushenkilöistä koostuva 7 hengen ydintiimi, joka aktivoi asukkaita ja toimijoita mukaan ja suunnittelee verkoston toimintaa.
- Kehittämisverkostojen tavoitteena on edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea asukkaiden omaehtoista toimintaa. Verkostot toimivat Jokelassa, Kellokoskella, Hyrylässä, Lahelassa ja Tuusulan kylien alueella sekä Riihikalliolla kooten myös yhteen toimijat läheisistä kylistä.

Kaikille avoimet yhdistysyhteistyöfoorumit

- Järjestötreffit on Keski-Uudenmaan yhdistysverkoston ja Tuusulan kunnan yhdessä järjestämä verkostoitumistilaisuus ja kohtaamispaikka sote-järjestöille ja toimijoille. Järjestötrefeillä paneudutaan ajankohtaisiin teemoihin tai tapahtumien suunnitteluun.
- Järjestöfoorumi on Tuusulan kunnan koordinoima verkostoitumistilaisuus ja kohtaamispaikka yhdistyksille ja kunnan toimijoille. Järjestöfoorumissa paneudutaan ajankohtaisiin teemoihin tai tapahtumien suunnitteluun.
- Kulttuurikahvila on tuusulalaisten kulttuuriyhdistysten, tapahtumantekijöiden, tuottajien ja taiteilijoiden avoin tapaamisfoorumi. Kulttuurikahvila on tietojen jakamista, tutustumista ja ideoiden testaamista, sekä innostusta, energiaa, vapaaehtoistyötä ja kotiseuturakkautta.
- Aamukahvit vapaa-aikasektorin yhdistyksille noin kaksi kertaa vuodessa. Aamukahvitapaamisissa nostetaan keskusteluun ajankohtaisia asioita, jaetaan tietoa ja tutustutaan järjestöjen edustajiin. Tällä foorumilla kehitettiin mm. sivistyksen toimialueen avustuksia.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöyhteistyön työkalut 2020

Avustukset

Tuusulan kunnassa avustuksia myöntävät kunnanhallitus sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta ja tekninen lautakunta. Kunta tarjoaa kesätyöpaikkoja ja tukee nuorten työllistymistä yrityksille ja yhdistyksille myönnettävillä kesätyöseleillä. Lisäksi kunta tukee asukkaiden omaehtoista toimintaa kehittämisverkostoissa.

Tilat

Kunnalla on erilaisia tiloja, joita järjestöt voivat varata harrastus- tai kokoontumiskäyttöön joko maksutta tai maksua vastaan. Tilavaraukset tehdään pääsääntöisesti Timmi-varausjärjestelmän kautta.

Viestintä

Tuusulan sähköinen tapahtumakalenteri on maksutta kaikkien kuntalaisten, myös järjestöjen käytössä. Lisäksi erillisessä kulttuurin tapahtumakalenterissa on tietoa myös järjestöjen tapahtumista. Kunta on lisäksi julkaissut tapahtumatuottajan oppaan, joka auttaa järjestöjä tapahtumien järjestämisessä. Lisäksi kuukausittain lähetettävä yhdistyskirje tavoittaa kunnan yhdistysrekisteriin tietonsa ilmoittaneet yhdistykset. Myös kunnan sähköiset ilmoitustaulut ovat järjestöjen hyödynnettävissä.

Palveluyhteistyö

Järjestöt toimivat myös palveluiden tuottajana, esimerkiksi lasten iltapäiväkerhot toteutetaan paikallisten järjestöjen kanssa yhteistyössä palveluiden ostoin

Osallistuva budjetointi (Osbu)

Osallistuvassa budjetoinnissa asukkaat pääsevät päättämään siitä, miten kunnan käytössä olevia julkisia varoja käytetään. Kaikille avoimen deahaun jälkeen ideoita jatkojalostetaan yhdessä kunnan asiantuntijoiden, yhteisöjen ja asukkaiden kesken jatkojalostuspajoissa. Lopulta asukkaat äänestävät jatkojalostetuista ideoista ne, jotka toteutetaan. Äänestyksen perusteella eniten ääniä saaneet ehdotukset toteutetaan yhdessä – kaikki halukkaat asukkaat ja yhteisöt kutsutaan mukaan.

Hybridirahoitus (HyRa)

Tuusulan kunnan ja Tampereen kaupungin yhteisen kokeilun tavoitteena oli vuonna 2020 luoda uusi osallistuvan rahoituksen malli, jossa kunta ja yhteisö yhteistyössä rahoittavat, mahdollistavat ja toteuttavat asukkaille tärkeitä kohteita. Hybridirahoitus on osallistuva rahoitusmalli jossa asukas tai yhteisö ideoi, laatii joukkorahoituskampanjan ja toteuttaa hankkeen. Kunta ja Mesenaatti.me auttavat asukkaita kampanjan luomisessa ja toteutuksessa.

Koulutus

Järjestöille tai yhteistyössä järjestöjen kanssa voidaan järjestää erilaisia koulutustilaisuuksia .kuten vapaaehtoistyön koulutuskokonaisuuksia

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Tuusulan kunnan järjestötoimintaan myöntämät avustukset vuonna 2020

	Sote/ HYTE	Liikunta	Kulttuuri ja vapaa- aika	Kulttuuri	Nuoriso	Kunnanhallitus	Yhteensä
Toiminta-avustus	10 000€	65 000€		145 000€	20 000€	15 000€	255 000€
Erytisliikunnan toiminta-avustus		5000€					5000€
Matalan kynnyksen toiminnan avustus (jatkuva)			15 000€				15 000€
Matka- ja edustusavustus			5000€				5000€
Kesätyösetelit						49 200€	49 200€
Menestyneiden urheilijoiden stipendit		5 000€					5000€
Yhteensä	10 000€	75 000€	20 000€	145 000€	20 000€	64 200€	334 200€

Järjestötiimi kunnassa

- Tuusulan kuntaan on koottu syksyllä 2020 järjestötiimi, johon on nimetty järjestöyhteistyötä tekevät viranhaltijat tai työntekijät. Tiimin tarkoituksena on vahvistaa järjestöyhteistyön koordinaatiota kunnassa sekä lisätä järjestöjen ja kunnan yhteydenpitoa.
- Tiimin jäsenet toimivat omalla alallaan yhteyshenkilöinä järjestöjen suuntaan
  - Sote-yhdistykset : Marjo-Kaisa Konttinen
  - Eläkeläisyhdistykset : Marjo-Kaisa Konttinen
  - Koti- ja kouluyhdistykset: Pirjo Lehtonen
  - Kotiseutu- ja asukasyhdistykset: Katja Repo/Marjo-Kaisa Konttinen
  - Kulttuurijärjestöt : Ulla Kinnunen
  - Liikunta- ja urheiluseurat: Sami Liehu
  - Maanpuolustusjärjestöt: Kimmo Kiuru
  - Mielenterveysyhdistykset: Marcia Leirost
  - Nuorisoyhdistykset: Sami Liehu
  - Poliittiset yhdistykset: Katja Repo
  - Yrittäjäyhdistykset: Toni Popovic
  - Muut yhdistykset: Marjo-Kaisa Konttinen

An aerial photograph of Tuusula, Finland, showing a mix of residential and commercial buildings, a large green forest, and a lake. The sky is filled with dramatic, grey clouds, suggesting an overcast day. The image is framed by decorative elements: a white cloud-like shape in the upper center, a teal shape in the top right corner, and a yellow shape in the bottom left corner.

TUUSULA

Vapaaehtoistoiminta Tuusulassa

Vapaaehtoistoiminnan koordinaatio Tuusulassa

- Vapaaehtoistoiminta on kaikille avointa toimintaa, jota tehdään palkatta omasta vapaasta tahdosta. Vapaaehtoistoiminta on keino vaikuttaa ja osallistua, lisätä yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia sekä tukea kansalaisvaikuttamista ja demokratiaa. Se hyödyttää niin vapaaehtoista itseään kuin ympäröivää yhteiskuntaakin. Vapaaehtoistoimintaa tehdään tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin. Vapaaehtoistoiminta rakentaa jatkuvasti osallisuuden kulttuuria. Se antaa tekijälleen hyvää mieltä, osallisuuden ja tarpeellisuuden tunnetta ja vaikuttaa positiivisesti koko yhteisöön. Sen perimmäinen tehtävä ei kuitenkaan saa olla niihin tarpeisiin vastaaminen, joita julkisten menojen karsiminen aiheuttaa. Vapaaehtoistoimintaa ja vapaaehtoistyötä käytetään tässä asiakirjassa toistensa synonyymeinä.
- Vapaaehtoistoiminnan muotoja
  - Tukea tuottava vapaaehtoistoiminnassa vapaaehtoinen auttaa jollakin tavalla heikommassa asemassa olevaa.
  - Osallistavassa vapaaehtoistoiminnassa vapaaehtoisen rooli on aktivoida ja mahdollistaa asiakkaan osallistuminen muun muassa harrastuksiin.
  - Tuettu vapaaehtoistoiminnassa vapaaehtoisen rooli on olla rinnalla kulkija ja tukija toiselle vapaaehtoiselle.
  - Palveluja tuottava vapaaehtoistoiminnassa vapaaehtoinen voi auttaa nettisivujen päivittämisessä ja muussa tiedottamisessa, ommella tai leipoa myyjäisiin
  - Vertaistoiminta edellyttää samankaltaista elämäntilannetta tai esimerkiksi kokemusta samasta sairaudesta.
  - Talkoo-, keräys- ja tapahtumatoiminta on kertaluontoista toimintaa eivätkä ne vaadi vapaaehtoiselta pitkäaikaista sitoutumista tai laajaa koulutusta.

Lähde: Kansalaisareena

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaatio Tuusulassa

Vapaaehtoistoiminta nähdään vaikuttavana HYTE-työnä, joka tuottaa hyvinvointia sekä vapaaehtoiselle että vapaaehtoistyön kohteelle. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja koordinointi yhdessä yhdistysten kanssa on kirjattu myös hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin. Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota tulisi tarkastella koko kunnan ja Keusote-alueen tasolla, sillä toimijoita on lukuisia. Kunnan rooli vapaaehtoistojen kentällä on riippuvainen kokonaisuudesta ja eri toimijoiden roolista vapaaehtoistyön tarjoajina ja organisoijina. Vapaaehtoistyön tekemiseen tarvitaan verkostoja ja kumppaneita. Kunnan rooli voisi olla toimia vapaaehtoistoiminnan tukena ja mahdollistajana sekä kumppanina monien järjestöjen toiminnassa.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaation nykytila Tuusulassa

- Tuusulan kunta ei koordinoi vapaaehtoistoimintaa Tuusulassa, lukuun ottamatta Tuusulan lähettiläiden toimintaa. Myös viherkummitoiminnan käynnistäminen sekä kulttuurikaveritoiminta on ollut suunnitelmassa. Vapaaehtoistoiminta museoissa on monipuolista ja koordinoitua. Vapaaehtoistyö on osa museon työntekijöiden normaalia työtä.
Kuntaan kohdistuu paineita vapaaehtoistoiminnan koordinaatiotyön käynnistämisestä – aiemmin toimintaa hoiti sote-toimiala ja seurakunta yhteistyössä. Kunnalla ei tällä hetkellä ole työntekijää, jolla olisi käytettävissään työaikaa vapaaehtoistoiminnan kokonaisuuden koordinointiin.
- Keusotessa vapaaehtoistoimintaa on toimialoittaan esim. terveyskeskusten vuodeosastoilla. Tietoa Keusoten vapaaehtoistoinnasta koostetaan parhaillaan ja tarkoituksena luoda vapaaehtoistoiminnan verkosto.
- Tuusulan seurakunnalla on monipuolisesti erilaisia vapaaehtoistoiminnan tehtäviä. Vapaaehtoinen voi toimia ystävätoiminnassa, eri-ikäisten kerhotoiminnassa, maahanmuuttotyössä, hengellisissä tehtävissä (esim. messuavustajan tehtävissä), emäntänä Hyvän Tuulen tuvilla, saattoapuna, varamummona tai –vaarina, erilaisissa tapahtumissa ja tarvitaan joskus vapaaehtoisen panosta myös musiikki-, valokuvaus- ja kirjoitustehtävissä. Seurakunnalla on tiedossaan yli 200 vapaaehtoista.
- Järjestöjen vapaaehtoistoiminta (esimerkkejä)
  - SPR koordinoi järjestämäänsä ystävätoimintaa, ulkoiluystävätoimintaa ja virtuaalikaavi-toimintaa, jota toteutetaan yhteistyössä Keusotessa.
  - Siskot ja Simot ry:n välittämien keikat

TUUSULA

Elämisen taidetta.

An aerial photograph of a large, frozen lake during a sunset. The sky is filled with soft, orange and yellow light, transitioning into a darker blue. The lake's surface is covered in a thick layer of snow and ice, with some darker patches visible. The shoreline on the right is densely forested with evergreen trees, some of which are covered in snow. The overall scene is serene and captures a winter landscape.

TUUSULA

Järjestöjen nimeämät toiminnan haasteet, vahvuudet ja heikkoudet sekä tukitarpeet vuonna 2020

Tuusulalaisten järjestöjen nimeämiä toiminnan haasteita

Toimintatiloihin liittyvät vaikeudet

- Yhdistykset tarvitsevat tiloja toiminnalleen. Tilatarpeet ovat erilaisia riippuen toiminnan luonteesta.
- Salivuoroja/harjoitustiloja ja säilytystilaa riittämättömästi saatavilla tai hinnat ovat liian korkeita
- Tietoa tiloista on vaikea löytää
- Timmi-varausjärjestelmää on vaikea käyttää

Aktiivisiin toimijoihin, jäsenmäärään ja jäsenhankintaan liittyvät vaikeudet

- Järjestöjen ja yhdistysten aktiiviset jäsenet ovat ikääntymässä ja toiminta jää entistä pienemmän joukon vastuulle.
- Uusien toimijoiden mukaan saamisen tarve on suuri.
- Vapaaehtoisten aktiivisten asukkaiden puute
- Kohderyhmän tavoittamisen haasteet
- Aikuisten ja ohjaajien puute

Riittämättömät taloudelliset resurssit

- Kunta myöntää vuosittain avustuksia järjestöille yhteensä n. 250 000€
- Taloudelliset resurssit ovat usein kuitenkin riittämättömät (yleisesti rahavarojen puute, kalliit tilavuokrat, kunnan tuen väheneminen)
- Korotuspaineita jäsenmaksuissa toiminnan rahoittamiseksi
- Avoimuus avustusten jakamisessa.
- Pienten yhdistysten merkittävin rahoituksen lähde on kunta.
- Avustusten kriteereiden selkiyttäminen ja huomion kiinnittäminen toiminta-avustusten tasoon

Lähtötilanne
2020

Yhdistykset ovat kuvanneet toiminnan haasteita järjestökyselyssä ja järjestöfoorumissa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöjen tarvitsemia tukitarpeita 1/3

Toimintaedellytysten varmistaminen

- Tuki tila-asioissa
  - Tiloja saatavilla tasaisesti kaikkialla kunnassa
  - Edulliset työhuoneet, näyttely- ja kokoontumistilat saatavilla
  - Liikuntatilojen vuokrien kohtuullisuus
  - Kaappi- ja säilytystilaa saatavilla
  - Lisää vuoroja tiloihin
  - Tilavarausjärjestelmä on vaikea käyttää: opastusta käyttöön tai uusi ohjelma
- Taloudellinen tuki
  - Avustusten hakuajoista tieto yhdistyksille etukäteen
  - Osa yhdistyksistä haluaisi avustushaun jo vuoden lopussa, osa vasta keväällä.
  - Avustuskriteereihin pitäisi yhdistysten päästä vaikuttamaan.
  - Yhtenäisyyttä avustuskriteereihin tarvitaan, vaikuttamismahdollisuuksia voisi kehittää.
  - Avustusten priorisointi heikommassa asemassa oleville
  - Lisätään avustusresursseja
- Tukea lomakkeiden täytössä
  - Tukea vero- eläke- ja tulorekisteri-ilmoitusten tekemiseen
  - Tukea lupien hakemiseen

Lähtötilanne
2020
Yhdistykset ovat
kuvanneet
tarvitsemiaan
tukitarpeita
järjestökyselyssä ja
järjestöfoorumissa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöjen tarvitsemia tukitarpeita 2/3

Kuntatasoinen yhdistys- ja järjestötoiminnan koordinointi

- Keusoten muodostumisen myötä Sote-järjestöt ovat kokeneet olleensa hieman tuuliajolla
- Oikean vastinparin löytäminen kunnasta. Esim. asukasyhdistyksillä ei ole vastinparia kunnassa ollenkaan
- Kunnan sivulle selkeät yhteystiedot, keneen voi ottaa yhteyttä, kun tarvetta on
- Vapaaehtoistoiminnan koordinointi
- Kaivataan yhteisiä koordinoivia apuvoimia, joilla olisi mahdollisuus tukea järjestöjä päivätönsä.
- Yhdistysten aktiivien resurssit on sidottu oman perustoiminnan ylläpitämiseen.

Tukea viestintään ja markkinointiin

- Viestinnän yhdistysten suuntaan tulee olla tasavertaista
- Yhdistysten ja muiden toimijoiden tiedottaminen
- Kunnan antama viestinnällinen tuki
- Kohderyhmän tavoittaminen

Lähtötilanne
2020
Yhdistykset ovat
kuvanneet
tarvitsemiaan
tukitarpeita
järjestökyselyssä ja
järjestöfoorumissa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöjen tarvitsemia tukitarpeita 3/3

Tukitarpeet yhteistyön lisäämiseksi

- Lisätään yhdistysten välistä yhteistyötä esim. järjestämällä yhdistyksille tapaamisia
  - Yhteistyön lisääminen kunnan ja toimijoiden välillä
  - Kunta yhdistysten palvelujen ostajana tai asiakkaiden palveluihin ohjaajana
  - Kuntayhteistyössä yhdistysten tarpeiden kuunteleminen
  - Verkostoitumisen ja oma aktiivisuuden lisääminen myös kunnan suuntaan
  - Järjestetään koulutuksia/tapahtumia, joissa on mahdollisuus verkostoitua/sparrata muiden yhteisöjen ja kuntapäätäjien kanssa
  - Yhdistysten näkyvyyden ja löydettävyyden edistäminen
  - Kuntayhteistyössä uusien toimintatapojen ja voimavarojen kehittäminen
  - Yhteistyömahdollisuuksia (koulujen kerhotoiminta, talkoot, kyläjuhlat)
  - Muut tukitarpeet
- Arvostuksen lisääminen
  - Aktiivisuuden ja harrastamisen tukemisella ehkäistään sairauksia ja syrjäytymistä ja lisätään sosiaalista hyvinvointia

Lähtötilanne
2020
Yhdistykset ovat
kuvanneet
tarvitsemiaan
tukitarpeita
järjestökyselyssä ja
järjestöfoorumissa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Järjestöjen toiminnan vahvuudet ja heikkoudet

Järjestöjen toiminnan vahvuudet

- Jäsenistön tukeminen
- Hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien toimintamallien kehittäminen ja toteuttaminen
- Kuntien tukeminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä
- Osallisuuden kokemusten ja osallistumisen mahdollisuuksien tarjoaminen
- Vertaistuen, vapaaehtoisuuden ja talkootyön organisointi ja koordinointi
- Monipuolisia ja ketteriä toimijoita
- Motivaatio ja intohimo toimintaan
- Osallisuuden lisääminen ja ihmisten kohtaaminen

Järjestöjen toiminnan heikkoudet

- Järjestötoimintaan tarvittaisiin uusia toimijoita kaiken ikäisistä ihmisistä
- Yhteistyön puute muiden toimijoiden kanssa
- Vapaaehtoisten määrän vähäisyys
- Resurssien puute

Lähtötilanne 2020

Yhdistykset ovat kuvanneet toiminnan vahvuuksia ja heikkouksia järjestökyselyssä ja järjestöfoorumissa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

A festive night scene featuring children and illuminated decorations. In the foreground, a child in a patterned winter jacket is riding a brown reindeer-shaped carousel horse. To the left, another child is partially visible, wearing a pink hat and a patterned jacket. The background is filled with bright, colorful lights: a large white structure with red lights at the top, a green structure with white lights, and a green structure with green lights. The scene is set against a dark night sky.

TUUSULA

Järjestösuunnitelman tavoitteet
2021-2025

TUUSULA

Järjestösuunnitelman tulevaisuuden
visiona on, että

Tuusula on
Suomen järjestöystävällisin kunta

Askeleet matkalla Suomen järjestöystävällisemmäksi kunnaksi

1. Löydämme uusia toimintamuotoja

- Löydämme järjestötoimintaan mukaan uusia aktiivisia toimijoita
- Lisäämme koulutusta
- Parannamme ja lisäämme yhdistysten toiminnan näkyvyyttä
- Verkostoidumme ja yhdistämme toimintaa

2. Tuemme yhdistysten pysymistä toimintakykyisinä ja aktiivisina

- Pyrimme mahdollistamaan yhdistysten toiminnan siihen sopivissa tiloissa
- Tuemme yhdistyksiä jakamalla avustuksia ja myöntämällä maksuttomia tai edullisia tiloja yhdistysten käyttöön
- Lisäämme ja vahvistamme yhteistyötä kunnan ja yhdistysten välillä sekä yhdistysten kesken

3. Tuemme järjestötoimintaa hyvinvoinnin, osallisuuden ja elinvoiman edistämisessä

- Hyödynnämme hyvinvointitietoa asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä
- Teemme järjestöt näkyviksi kuntastrategiassa ja suunnitelmissa
- Solmimme kumppanuuksia
- Luomme vaikuttamiskanavia ja keskustelumahdollisuuksia

TUUSULA

1. Löydämme uusia toimintamuotoja

Löydämme uusia toimintamuotoja

Tavoitteet

Löydämme järjestötoimintaan mukaan uusia aktiivisia toimijoita

Lisäämme koulutusta

Parannamme ja lisäämme yhdistysten toiminnan näkyvyyttä

Verkostoidumme ja yhdistämme toimintaa

Toimenpiteet

Kokoamme ja jalkautamme järjestöjen toiminta- ja viestintätapoja

Liitämme vapaaehtoistoiminnan osaksi lukio-opetusta

Kunta toimii kokoavana yhdistystoimijoiden koollekutsujana

Tarjoamme järjestöille koulutusta esim. talousasioihin, lupien hakemiseen, viestintään.

Teemme järjestöjen kanssa yhteistyössä järjestötoiminnan vuosikellon

Hyödynnämme yhteisiä verkkoalustoja esim. tapahtumakalenteria yhdistysten toiminnan markkinoinnissa

Teemme yhteistyöhankkeita esim. perustamme yhteisen välinelainaamon

Vastuutaho

Järjestöt kuvaavat toimintatavat, joita jaetaan niitä esim. yhteisissä tapaamisissa

Kunnat ja järjestöt yhteistyössä

Avoimet foorumit

Kunnat ja järjestöt yhteistyössä

Järjestötiimi ja kunnan toimialueet, järjestöt

Järjestöt

Järjestöt ja kunta yhteistyössä

Seuranta

Jäsenten ja vapaaehtoisten määrä

Vapaaehtoistoiminta osana opetussuunnitelmaa

Toteutuneet koulutukset
Osallistuneiden määrä

Vuosikello on luotu

Yhdistykset käyttävät tapahtumakalenteria

Toteutuneet yhteistyöhankkeet

Päivitämme järjestösuunnitelmaa ja teemme järjestökyselyn joka toinen vuosi

TUUSULA

2. Tuemme yhdistysten pysymistä
toimintakykyisinä ja aktiivisina

Tuemme yhdistysten pysymistä toimintakykyisinä ja aktiivisina

Tavoitteet

Pyrimme mahdollistamaan yhdistysten toiminnan siihen sopivissa tiloissa

Tuemme yhdistyksiä jakamalla avustuksia ja myöntämällä maksuttomia tai edullisia tiloja yhdistysten käyttöön

Lisäämme ja vahvistamme yhteistyötä kunnan ja yhdistysten välillä sekä yhdistysten kesken

Toimenpiteet

Huomioimme yhdistysten tilankäytön tarpeet palveluverkkosuunnitelmassa

Etsimme yhdistyksen tarpeita mahdollisimman hyvin vastaavia tiloja

Kartoitamme tilojen varaamiseen liittyviä järjestelmiä

Kehitämme avustuskäytäntöjä avoimiksi, yhtenäisiksi, läpinäkyvimmiksi ja jouheviksi

Luomme yhteisen avustustietopankin, jossa kaikki avustukset "yhdessä luukussa"

Kutsumme avustuksen saajia vierailulle avustuksen myöntämään lautakuntaan

Perustamme järjestöihin ja laajennamme yhteistyötä 3. sektorin toimijoiden kanssa

Ylläpidämme ja päivitämme yhdistysrekisteriä

Judistamme verkkosivuilla olevaa yhdistyssivuja

Vastuutaho

Yhteistyössä palveluverkkotyöryhmien kanssa

Järjestötiimi, osallisuustiimi ja yhdistykset

Tilojen varaamiseen liittyvät tahot/toimialueet

Avustuksista vastaavat toimialat yhteistyössä

Lautakuntien esittelijät, puheenjohtajat ja sihteerit

Kunta

Järjestöt

Kunta ja järjestöt yhteistyössä

Seuranta

Yhdistyksiä on kuultu palveluverkkotyössä

Yhdistysten tarpeita vastaavien tilojen löytyminen

Tilojen varaaminen on sujuvaa,

Muutokset avustuskäytännöissä.

Avustusten hakuprosessit hakijoille yhteneväisiä, helppoja ja yksinkertaisia.

Järjestötiimin toimii ja yhteistyö on laajentunut

Yhdistysrekisteri on päivitetty

Päivitetyt yhdistysverkkosivut

Päivitämme järjestösuunnitelmaa ja teemme järjestökyselyn joka toinen vuosi

An aerial photograph of a large, frozen lake during a sunset. The sky is filled with soft, orange and yellow light, transitioning into a darker blue. The lake's surface is covered in a layer of snow and ice, with some darker patches visible. In the background, a dense forest of evergreen trees stretches across the horizon. The overall scene is serene and cold.

TUUSULA

3. Tuemme järjestötoimintaa hyvinvoinnin, osallisuuden ja elinvoiman edistämiseksi

Tuemme järjestötoimintaa hyvinvoinnin, osallisuuden ja elinvoiman edistämiseksi

Tavoitteet

Hyödynnämme hyvinvointitietoa asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi

Teemme järjestöt näkyviksi kuntastrategiassa ja suunnitelmissa

Solmimme kumppanuuksia

Luomme vaikuttamiskanavia ja keskustelumahdollisuuksia

Toimenpiteet

Lisäämme järjestötiimin, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattorin ja järjestöjen yhteistyötä

Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointisuunnitelmatyössä

Tarkkailemme yhdistystoimijoiden hyvinvointia ja jaksamista

Määrittelemme järjestöjen osallistumisen mahdollisuuden esim. evaukseen

Varmistamme järjestötoiminnan näkyvyyden hyvinvointisuunnitelmassa ja -kertomuksessa

Laadimme kumppanuussopimuksia järjestö-kuntayhteistyöhön

Palkkaamme järjestöyhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin

Kannustamme järjestöjä yhteistyöhankkeisiin

Vastuutaho

Järjestötiimi, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori, järjestöt

Hyte-ryhmä, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori, järjestöt

Järjestöt

Strategiatyöryhmä, hyte-ryhmä ja muut suunnitelmista vastaavat työryhmät, järjestöt

Järjestötiimi ja kunnan toimialueet, järjestöt

Järjestötiimi ja järjestöjen aktiivit yhdessä

Seuranta

Järjestötiimin, järjestöjen ja osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattorin yhteistyö on suunnitelmallista, tavoitteellista ja vakiintunutta

Järjestökyselyn vastaukset

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman sisältö

Kuntastrategian ja suunnitelmien sisältö

Solmitut kumppanuussopimukset

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori palkattu

Järjestökyselyn vastaukset

Päivitämme järjestösuunnitelmaa ja teemme järjestökyselyn joka toinen vuosi

Järjestösuunnitelman toteutus ja seuranta

- Järjestösuunnitelma on yksi kuntastrategiaa ja hyvinvointisuunnitelmaa toteuttavista strategisista asiakirjoista.
- Järjestösuunnitelma hyväksytään HYTE-lautakunnassa alkuvuodesta 2021 ja viedään kunnanhallituksen käsiteltäväksi sen jälkeen.
- Järjestösuunnitelman toteutusta seurataan vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä. Järjestökysely toteutetaan joka toinen vuosi ja järjestösuunnitelmaa päivitetään kyselyn antaman tiedon pohjalta. Seuraava kysely toteutetaan syksyllä 2021 ja järjestösuunnitelman tavoitteisto päivitetään vuodelle 2022.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

